

ගාලු උරුමය පදනම - 2017

ගාලු උරුමය පදනමේ 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1994 අංක 7 දරන ගාලු උරුමය පදනම පනතේ 13(2) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර, මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර ගාලු උරුමය පදනමේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස පදනමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත්, පදනමේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණනය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්ති වලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලට ගැලපීම් කර තිබුණේනම් අනුගාමී මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බොහෝමයක් මූලිකාංගවලට ප්‍රමාණාත්මක ලෙස බලපෑ හැකිව තිබුණි.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 අභිනකර මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත් බව හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගාලු උරුමය පදනමේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 02

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට වූ වෙනත් ලැබිය යුතු දෑ, ඉකුත් වර්ෂයේ අවසන් දිනට වඩා රු.1,789,149 ක් වැඩි වී තිබුණද, එය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම් යටතේ රු.2,158,885 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසන් දිනට ගෙවිය යුතු හා උපචිත වියදම් ඉකුත් වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට වඩා රු.1,421,099 ක් ශුද්ධ ලෙස වැඩි වී තිබුණද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස් වීම් යටතේ රු.39,527 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (iii) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ආයෝජන සිදු කර නොමැති වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ නව ආයෝජන ලෙස රු.20,988,055 ක් දක්වා තිබුණි.
- (iv) හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය පරිදි අමාත්‍යාංශයෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන රු.4,282,202 ක් වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ එය රු.14,849,202 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (v) මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ ලෙස නිශ්චිත මුදල් වටිනාකමට පහසුවෙන් පරිවර්තනය කළ හැකි කෙටිකාලීන, ඉතා ඉහළ ද්‍රවශීලතාවයෙන් යුතු ආයෝජන සැලකිය යුතු වුවත්, පදනමේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය අනුව වසර 03 ක ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන, මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ ලෙස හඳුනා ගෙන තිබුණි. එම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට වූ ශේෂ පත්‍රයේ මුදල්, මුදල් හා සමාන දෑ රු.3,447,296 ක් වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ එය රු.41,202,537 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ස්ථාවර වත්කම් වෙනුවෙන් විගණනයේදී ගණනය කිරීම්වලට අනුව ක්ෂය රු.2,231,075 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබී තිබූ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන රු.2,150,000 ක් පුනරාවර්තන ප්‍රදාන ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය රු.2,150,000 ක් වැඩියෙන්ද ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන්ද ගිණුම්ගත වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සේවක පාරිතෝෂික වෙනුවෙන් වෙන් කිරීම් සිදු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භයට ගෙවිය යුතු රඳවා ගැනීමේ මුදල් රු.435,803 ක් වූ අතර එයින් වර්ෂය තුළදී රු.91,950 ක මුදලක් නිදහස් කර තිබුණි. ඒ අනුව දෙසැම්බර් 31 දිනට එම ශේෂය රු.343,853 ක් විය යුතු වුවද, ශේෂ පත්‍රය අනුව එම අගය රු.13,853 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පදනමේ මුදල් පොත අනුව ජංගම ගිණුම් ශේෂය රු.1,395,077 ක් වුවද, ශේෂ පත්‍රයේ බැංකු ජංගම ගිණුමේ මුදල් ශේෂයේ අගයක් දක්වා නොතිබුණි.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ සම්ප්‍රවේණික ක්ෂය රු.410,745 ක් විය යුතු වුවත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට එය රු.1,496,887 ක් ලෙස ගෙන තිබීම හේතුවෙන් සම්ප්‍රවේණික ක්ෂය රු.1,086,142 ක් වැඩියෙන් හා යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ ශුද්ධ අගය එකී වටිනාකමින් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණි.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ස්ථාවර තැන්පත් පොළී ආදායම ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට රු.1,003,556 ක් වූ පොළී ආදායමක් මුදල් පදනමට ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

2.2.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ගිණුම් විෂයයන් 18 ක ශේෂ සහ ශේෂ පිරික්සුමේ දැක්වෙන ශේෂයන් අතර එකතුව රු.7,344,621ක අසමානතාවයන් නිරීක්ෂණය විය.

2.2.4 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

පහත එක් එක් ගිණුම් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීම නිසා විගණනයේදී ඒවා සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.

විෂයය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොවූ සාක්ෂි
-----	-----	-----
	රු.	
ස්ථාවර වත්කම් පිරිවැය	38,864,667	i. යාවත්කාලීන කරන ලද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛන ii. සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා
ප්‍රධාන ලෙජරය	41,436,719	ලෙජර් ගිණුම් 27 ක්

තොගය	792,865	i. තොග පොත ii. විස්තරාත්මක තොග ලේඛන iii. තොග කාල විශ්ලේෂණ
වෙනත් ලැබිය යුතු ගිණුම්	2,983,197	i. ලැබිය යුතු ගිණුම් සඳහා ලේඛන ii. ශේෂ සනාථ සහතික iii. කාල විශ්ලේෂණය
වෙනත් ගෙවිය යුතු ගිණුම්	468,141	i. ශේෂ සනාථ සහතික ii. ගෙවිය යුතු ගිණුම් සඳහා ලේඛන iii. කාල විශ්ලේෂණය
විවිධ ගෙවීම්	252,981	ගෙවීම් සනාථ කරන ලේඛන

2.3 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත දැක්වෙන අනුකූල නොවීම් අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	
(අ) මුදල් රෙගුලාසි 137	වවුචර්පත් වලට ගෙවීම් කිරීමේදී අනුමත කළ වවුචර් වලට පමණක් ගෙවීම් කළ යුතු වුවද, එකතු වටිනාකම රු.721,545 ක් වූ වවුචර් 12 ක් අනුමත කිරීමකින් තොරව ගෙවා තිබුණි.
(ආ) මුදල් රෙගුලාසි 257	සහතික කළ වවුචර්වලට පමණක් ගෙවීම් කළ යුතු වුවද, එකතු වටිනාකම රු.634,382 ක් වූ වවුචර්පත් 19 ක් සහතික කිරීමකින් තොරව ගෙවා තිබුණි.
(ඇ) මුදල් රෙගුලාසි 272	ගෙවීමට අදාළ සියළුම වවුචර්පත් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද, එකතු වටිනාකම රු.551,440 ක් වූ වවුචර්පත් 14 ක් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොවීය.
(ඈ) මුදල් රෙගුලාසි 386 (6)	සියළුම චෙක්පත් ඇනවුමට ගෙවිය යුතු සේ ලියා රේඛනය කළ යුතුය. එමෙන්ම, විවෘත චෙක්පත් නිකුත් කිරීම සඳහා මාණ්ඩලික නිලධාරියකු විශේෂ බලය අවශ්‍ය වුවද, එවැනි බලයකින් තොරව පදනම විසින් එකතු වටිනාකම රු.786,287 ක් වූ චෙක්පත් 08 ක් රේඛනය අවලංගු කර නිකුත් කර තිබුණි.

(ඉ) මුදල් රෙගුලාසි 395 (අ)

බැංකු ගිණුමක් ඇති සෑම ආයතනයක් විසින්ම එක් එක් මාසය අවසානයේ දී ගනුදෙනු තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් ඊළඟ මාසයේ 15 වැනි දිනට පෙර බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශයක් පිළියෙල කළ යුතු වුවද, 2017 වර්ෂයේ ජූලි මාසයේ සිට දෙසැම්බර් මාසය දක්වා වූ බැංකු සැසඳුම් වාර්තා විගණන අවස්ථාව වූ 2018 අගෝස්තු 10 දින වන විටත් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

(ඊ) මුදල් රෙගුලාසි 756 හා 2016 මාර්තු 31 දිනැති අංක 05/2016 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛය

පදනමේ භාණ්ඩ වල හරි වැරදි බැලීමට මෙන්ම පාවිච්චි කළ නොහැකි භාණ්ඩ ගැන වාර්තා කිරීමට වාර්ෂිකව භාණ්ඩ සමීක්ෂණයන් සිදු කළ යුතු වුවද, 2013 වර්ෂයෙන් පසු ඊට අනුකූලව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(උ) මුදල් රෙගුලාසි 1646

සෑම මසකම 15 දිනට පෙර ඊට පෙර මාසයේ වාහන ගමන් පිළිබඳ මාසික සාරාංශය, 268(අ) වැනි පොදු ආකෘති පත්‍රයෙහි එක් එක් වාහනයට අදාළ දෛනික ධාවන සටහන් සමඟ විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, පදනම සතු වාහනය වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ දෛනික ධාවන සටහන්පත් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඌ) 2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන සංග්‍රහය

ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 2.7.5 වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන කමිටුව රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා වන ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරී විසින් සිදුකළ යුතු වුවත්, ඊට අනුකූල නොවී පදනමට අවශ්‍ය පරිදි ප්‍රසම්පාදන කමිටු 2017 වර්ෂය සඳහා පත් කරගෙන තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා පදනමේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.1,359,778 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.3,258,813 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.1,899,035 ක පිරිහීමක් විය. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති වියදම් රු.1,565,310 කින් වැඩි වීම ඉහත පිරිහීමට ප්‍රධාන ලෙස බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2013 වර්ෂයේ රු.2,824,939 ක් වූ ඌනතාවය 2014 වර්ෂයේ සිට විවලතාවයන් සහිතව සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට රු.1,359,778 ක අතිරික්තයක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි. කෙසේ වුවද මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයට සේවක පාරිශ්‍රමික හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂය සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 2013 වර්ෂයේ රු.1,877,576 ක් වූ පදනමේ දායකත්වය 2016 වර්ෂය වන විට රු.11,151,762 ක් දක්වා අඛණ්ඩව වර්ධනය වී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය රු.8,231,924 ක් දක්වා අඩුවී තිබුණි.

3.2 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

2011 වර්ෂයේ තාවකාලිකව බඳවාගත් සේවිකාවක් සේවයෙන් ඉවත් කිරීමෙන් පසුව ඇය නැවත සේවයේ පිහිටුවන ලෙස ඉල්ලා පදනමට එරෙහිව කම්කරු උසාවියේ නඩුවක් ගොනුකර තිබුණි. මෙම නඩුව වෙනුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට නීතිඥ ගාස්තු වශයෙන් පදනම විසින් රු.150,000 ක් ගෙවා තිබුණු අතර, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් නඩුවේ තීන්දුව ප්‍රකාශයට පත් කර නොතිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

4.1.1 ක්‍රියාකාරීත්වය හා සමාලෝචනය

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) පදනමේ කටයුතු සම්බන්ධ කාර්යසාධන වාර්තාවක් සකස් කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2007- 2017 සංයුක්ත සැලැස්ම ප්‍රකාරව නිවැරදි කසළ කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යාපෘති හා වැසි වනාන්තර සුරැකීමේ සංවිධාන එක්ව ගාල්ල කොටුවේ හඳුනාගත් ස්ථානවල හරිත කලාප ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද, එවැනි හරිත කලාප ආරම්භ කිරීමක් සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඇ) 1994 අංක 07 දරන ගාලු උරුමය පදනම පනතේ 03 වන වගන්තියේ දැක්වෙන පදනමේ අරමුණු වලින් පහත අරමුණු ඉටුකිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
  - (i) ගාලු කොටුවේ හා එහි ඓතිහාසික පශ්චාත් භූමිය ඇතුළත පිහිටියා වූ ද ඓතිහාසික සංස්කෘතික හෝ සෞන්දර්යාත්මක වටිනාකමක් ඇති වූ ද යම් නිශ්චල හා වංචල දේපලක් අත්කර ගැනීම, දැරීම, පවත්වා ගෙන යාම සහ බැහැර කිරීම.
  - (ii) ගාලු කොටුවේ හා ඓතිහාසික පසුබිම ඇතුළත පිහිටි නිවාස, ගොඩනැගිලි සහ වෙනත් දේපල සංරක්ෂණය කිරීමේහිලා ගාලු කොටුව තුළ පදිංචිකරුවන්ගේ උනන්දුව ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
  - (iii) ගාලු කොටුව සහ එහි ඓතිහාසික පසුබිම පශ්චාත් භූමියට ඇතුළු වී එහි සිරි නැරඹීම සඳහා පහසුකම් සැලැස්වීම.
  - (iv) ගාලු කොටුව සහ එහි ඓතිහාසික පසුබිම පශ්චාත් භූමිය තුළ පදිංචිකරුවන්ගේ සාමාන්‍ය සුභ සාධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර තිබූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව වූ පහත ඉලක්කයන් ඉටු කර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.
  - (i) ගාලු කොටුව නැරඹීමට පැමිණෙන සංචාරකයින්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා වැසිකිළි සංකීර්ණයක් ඉදි කිරීම, සඳු අවටාලයේ ප්‍රදර්ශන මැදිරියේ සංරක්ෂණ කටයුතු හා තොරතුරු තාක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය වැඩි දියුණු කිරීම යන කාර්යයන් රු.14,800,000 ක පිරිවැයක් මත ඉටු කිරීමට සැලසුම් කළ නිබුණද, වැසිකිළි සංකීර්ණයේ කටයුතු

හා සඳු අට්ටාලයේ ප්‍රදර්ශන මැදිරියේ සංරක්ෂණ කටයුතු විගණන අවස්ථාව වූ 2018 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විටත් ආරම්භ කර නොතිබුණු අතර තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය සඳහා රු.1,030,129 ක් ගෙවා ලී බඩු උපකරණ මිලදී ගෙන තිබුණද, එහි වැඩි දියුණු කිරීමේ කටයුතු විගණන අවස්ථාව වූ 2018 සැප්තැම්බර් 30 වන විටත් අවසන් වී මහජන පරිහරණයට විවෘත කර නොතිබුණි.

- (ii) ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව ගාලු කොටුව තුළ ඇති පඩිපෙලවල් අළුත්වැඩියා කිරීම, රැම්පාට් බැම්ම (Rampart Wall) හා අනවශ්‍ය තණකොළ ඉවත් කිරීම යන කාර්යයන් රු.3,500,000 ක පිරිවැයක් මත ඉටු කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. එහෙත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ තණකොළ කැපීම සඳහා රු.794,025 ක් පමණක් වියදම් කර තිබුණද, අනෙකුත් කාර්යයන් සිදු කර නොතිබුණි.
- (iii) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැලසුම්ගත ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් රු.9,580,000 ක් ලැබී තිබුණු අතර එයින් ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රු.3,073,374 ක් හා ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීම සඳහා රු.1,305,769 ක් හා ගාලු කොටුවේ තණකොළ කැපීම සඳහා රු.2,053,059 ක් පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම් කර වර්ෂ අවසානයේදී අමාත්‍යාංශයට රු.3,147,798 ක මුදලක් ආපසු යවා තිබුණි. පදනමට සිය අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා ලද මුදල් සැලසුම්ගත කාර්යයන් සඳහා පූර්ණ වශයෙන් උපයෝජනය කිරීමට කළමනාකරණය අපොහොසත් වී තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) පදනමට වැඩි බලතල හිමිකර ගැනීමට හා පදනම සඳහා ආදායම් උත්පාදන ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම යන අරමුණු සඳහා 1994 අංක 7 දරන ගාලු උරුමය පදනම පනත සංශෝධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන ඒ සඳහා 2015 වර්ෂයේදී අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයක් පිළියෙල කර තිබුණද, විගණන අවස්ථාව වූ 2018 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විටත් එම පනතේ සංශෝධන කටයුතු සිදු කර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.
- (ආ) යුනෙස්කෝ සංවිධානය විසින් ගාලු කොටුව ලෝක උරුමයක් ලෙස නම් කර තිබූ අතර, ඒ අනුව ගාලු කොටුව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා යුනෙස්කෝ සංවිධානය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද කළමනාකරණ සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ යුනෙස්කෝ සංවිධානයේ මගපෙන්වීම් (guideline) වලට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට ගාලු උරුමය පදනමේ කළමනාකරණය අපොහොසත් වී තිබුණි.
- (ඇ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් ගාලු කොටුව තුළ දැනට හඳුනා ගෙන ඇති අනවසර ඉදිකිරීම් 28 ක් අතරින් ස්ථාන 06 ක් සඳහා නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කර තිබූ අතර ඉතිරි අනවසර ඉදිකිරීම් 22 සම්බන්ධව කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට කළමනාකරණ මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබුණි. තවද, අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමට ගාලු උරුමය පදනමට නීතිමය ප්‍රතිපාදන නොමැති අතර සෙසු රාජ්‍ය ආයතන ඒ සඳහා කඩිනමින් යොමු කිරීමේ හැකියාවද අවම මට්ටමක පැවතුණි. මෙවැනි තත්ත්වයකට විසඳුම් සකස් කර ගැනීම පිළිබඳ කළමනාකරණයේ ප්‍රමාණවත් අවධානය යොමු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව භාරයේ පවතින ගාලු කොටුවේ පිහිටි පැරණි තැපැල් කාර්යාල ගොඩනැගිල්ලෙහි ව්‍යාප්තව පැවැති නුග ගස සහ අනෙකුත් පැලෑටි විද්‍යානුකූලව ඉවත් කිරීම සඳහා රු.78,500 ක් වැය කර තිබුණු නමුත් බිත්ති මත වැටී තිබූ අනෙකුත් ශාක විද්‍යානුකූලව මැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් පල්ලිය හරස් විදිය අතුරු මාර්ගයට මායිම්ව මෙම ගොඩනැගිල්ලේ ගරා වැටී ඇති ප්‍රධාන බිත්තිය පැවතීමෙන් එම

ස්ථානය අනාරක්ෂිත ප්‍රදේශයක් බවට පත් වී ඇති බව විගණනයට නිරීක්ෂණය විය. එසේම, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ ගාලු කොටුව සංරක්ෂණය කිරීමේ කාර්යය, පදනම මඟින් සිදු කළ යුතු වුවද, උක්ත ගොඩනැගිල්ලේ බිත්ති සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා මෙම ආයතන දෙක එක්ව කටයුතු කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

4.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

වෙක් පිළිපත හා සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ මුදල් පොත අනුව 2017 දෙසැම්බර් 30 දිනැතිව නිකුත් කර තිබූ එකතු වටිනාකම රු.7,663 ක් වූ වෙක්පත් 04 ක දිනය විගණන අවස්ථාව වූ 2018 ඔක්තෝබර් 04 දින වන විට 2018 සැප්තැම්බර් 27 ලෙස දක්වා තිබුණි. එමෙන්ම, 2018 වර්ෂයේ ජනවාරි සිට මාර්තු කාලයට අදාළ බැංකු සැසඳුම්වල මෙකී වෙක්පත් 04 හි එකතු වටිනාකම රු.1,077,788 ක් ලෙස දක්වා තිබූ අතර 2018 අප්‍රේල් සිට බැංකු සැසඳුම්වල එකී වෙක්පත් 04 හි එකතු වටිනාකම රු.7,663 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

4.4 ප්‍රමාද වූ ව්‍යාපෘති

ගාලු කොටුවේ පවතින සඳු අවටාලයේ යුධ කාමරය යටත් විජිත ඉතිහාසය සහිත ප්‍රදර්ශන මැදිරියක් බවට පත් කිරීමේ කාර්යය 2012 වර්ෂයේ ආරම්භ කර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට රු.11,474,476 ක් වියදම් කර තිබුණද, ප්‍රදර්ශන මැදිරියේ කටයුතු විගණන අවස්ථාව වූ 2018 සැප්තැම්බර් 30 වන විටත් අවසන් කර නොතිබුණි. තවද, 2014 වර්ෂයේ මෙහි ප්‍රදර්ශනය සඳහා රු.1,520,000 ක් වැය කර අදින ලද විටු 16 ක් වසර 04 ක කාලයක් තිස්සේ තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය තුළ හා රු.3,180,000 ක් වැයකර වැඩ අවසන් කළ මූර්ති 12 ක් ප්‍රදර්ශන මැදිරිය තුළ වසර 04 ක කාලයක් තිස්සේ තබා තිබුණු බව නිරීක්ෂණය වූ අතර විටු හා මූර්තිවල ආරක්ෂාව සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

4.5 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) පරිපාලන නිලධාරී තනතුර සඳහා 2006 ජනවාරි 02 දින සිට කොන්ත්‍රාත් පදනම මත නිලධාරීන්ගේ බඳවා ගෙන තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම වාර්ෂිකව කොන්ත්‍රාත් කාලය දීර්ඝ කරමින් සේවය කරන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩල තුළ සංවර්ධන සහකාර තනතුරු 06 ක් සඳහා නිලධාරීන් බඳවා ගැනීමට කටයුතු සිදු කර නොතිබූ අතර, සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ සිටින සංස්කෘතික නිලධාරීන් තිදෙනෙකු ගාලු උරුමය පදනමේ ව්‍යාපෘති සහකාර නිලධාරීන් ලෙස 2006 වර්ෂයේ සිට අනුයුක්ත කර ඇති බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, පරිපාලන නිලධාරී සහ සංවර්ධන සහකාර තනතුරු 05 ක හා ව්‍යාපෘති සහකාර තනතුරක දිගින් දිගටම පුරප්පාඩු පැවති නමුත්, එම පුරප්පාඩු පුරවා ගැනීමට ගාලු උරුමය පදනමේ කළමනාකරණ මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

5. නිරසාර සංවර්ධනය

5.1 නිරසාර සංවර්ධන අරමුණු හා ඉලක්ක ලගා කර ගැනීම

2017 අගෝස්තු 14 දිනැති අංක එන්පී/එස්පී/එස්ඩීපී/17 දරන ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපිය හා නිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ වසර 2030 “න්‍යාය පත්‍රය” ප්‍රකාරව සෑම රාජ්‍ය ආයතනයක් විසින්ම කටයුතු කළ යුතුව පවතින අතර සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ගාලු උරුමය පදනම විසින් තම විෂය පථය යටතට ගැනෙන කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් කෙසේ ක්‍රියාත්මක විය යුතුද යන්න පිළිබඳව දැනුවත් වී නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් තම කාර්යයන් සම්බන්ධව නිරසාර සංවර්ධන අරමුණු, ඉලක්ක හා එම ඉලක්ක කරා ලගා විය යුතු සන්ධිස්ථානයන්ද, ඉලක්ක මත ලගා වීම් මැන බැලීම් සඳහා වන දර්ශකයන්ද හඳුනා ගෙන නොතිබුණි.

6. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

6.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2005 ජනවාරි 27 දිනැති අංක පීටීඩී 27 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය අනුව ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, ගාලු උරුමය පදනම සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන දින 213 ක් ප්‍රමාද වී 2018 ඔක්තෝබර් 03 දින ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

6.2 විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පී.ඊ.ඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 7.4.1 ඡේදය ප්‍රකාර, ත්‍රෛමාසිකව විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් පැවැත්විය යුතු වුවත්, ගාලු උරුමය පදනම විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් පවත්වා නොතිබුණි.

6.3 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ අයවැයලේඛනයේ අයවැය ගත හා ත්‍යාග අගයන් අතර සියයට 3 සිට සියයට 92 දක්වා ධන විචලනයන්ද සියයට 23 සිට සියයට 268 දක්වා ඍණ විචලනයන්ද විය. මේ අනුව අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

6.4 වාර්ෂික වාර්තා සභාගත කිරීම

2015 සහ 2016 වර්ෂයට අදාළ වාර්ෂික වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

6.5 නොවිසඳී ඇති විගණන ඡේද

2018 මාර්තු 21 දිනැති අංක එස්එන්පී/පීඑල්/ඊ/පීඑච්එස්/එස්ඒ/2017/19 දරන 2016 වර්ෂයට අදාළ විගණකාධිපති වාර්තාවේ සඳහන් නිරීක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් මෙම වාර්තාවේ දින දක්වාම ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ගාලු උරුමය පදනම කටයුතු කර නොතිබුණි.

7. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර විගණන විමසුම් මගින් පදනමේ සභාපතිගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත දැක්වෙන පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුවිය යුතුය.

ක්ෂේත්‍රය -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය	(i) ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කර පවත්වා නොතිබීම. (ii) ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම් තැබීම සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් හෙළිදරව් කර නොතිබීම. (iii) ස්ථාවර වත්කම් සම්බන්ධයෙන් වර්ෂ අවසානයේ භෞතික පරීක්ෂණයක් සිදු කර නොතිබීම.
(ආ) ගිණුම්කරණය	(i) ස්ථාවර තැන්පත් පොලී ආදායම මුදල් පදනම මත ගිණුම්ගත කර තිබීම. (ii) ශේෂ පිරික්සුමේ අගයන් හා මූල්‍ය ප්‍රකාශන අගයන් අතර වෙනස්කම් පැවතීම. (iii) ශේෂ පිරික්සුමේ හා ලෙජරයේ වෙනස්කම් පැවතීම. (iv) විධිමත් අනුමැතියකින් සහිත ජර්නල් වවුචර් හා ජර්නල් සටහන් පිළියෙල කර නොතිබීම. (v) ගිණුමේ හෙළිදරව් කර ඇති ක්ෂය අනුපාත අනුව ක්ෂය ගණනය කර නොතිබීම. (vi) ලෙජර් ගිණුම්වල සිදුකල ගැලපුම් සඳහා ජ'නල් වවුචර් භාවිත කර නොතිබීම. (vii) බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ සකස් කිරීමේ ප්‍රමාදයන් පැවතීම. (viii) ස්ථාවර තැන්පත් ලේඛනය නිවැරදිව යාවත්කාලීන කර නොතිබීම (ix) වෙක්පත් භාර ගැනීම සනාථ කරගෙන නොතිබීම.

- (ඇ) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්
  - (i) හිඟකුලී ආදායම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබීම.
  - (ii) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්වල උපලේඛන ඉදිරිපත් කර නොතිබීම.

- (ඈ) ප්‍රසම්පාදනය
  - (i) ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබීම.
  - (ii) ප්‍රසම්පාදන කමිටු පත් කිරීම ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයට අනුකූලව සිදුකර නොතිබීම.
  - (iii) ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනුගමනය කර නොතිබීම.

- (ඉ) ලිපිගොනු හා ලේඛන පවත්වා ගැනීම
  - (i) පෞද්ගලික ලිපිගොනු යාවත්කාලීනව පවත්වා නොතිබීම.
  - (ii) සාමාජික ණය ලේඛනයක් පවත්වා ගෙන නොතිබීම.
  - (iii) හිඟ වවුචර්පත් පැවතීම.
  - (iv) වවුචරයේ සඳහන් අගයන් හා මුදල් පොතේ දැක්වෙන අගයන් අතර වෙනස්කම් පැවතීම.
  - (v) පැමිණීමේ ලේඛනය සහ ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍ර සටහන් පත්‍ර නිසි පරිදි පවත්වා නොගැනීම.

- (ඊ) මූල්‍ය පාලනය
  - (i) මුදල් පොතේ හා වෙක් පිළිපතේ දිනයන් හා වෙක්පතේ දිනයන් අතර වෙනස්කම් පැවතීම.
  - (ii) අත්තිකාරම් පියවීම් විස්තර නිශ්චිතව දක්වා නොතිබීම.